

1233 14. Nov. 1896: 1. Beh. af Lovf. om Anhøldelse, Baretægtsfængsling m. m.

1234

Anhøldelse eller Baretægtsfængsling.

(Lovforslaget findes i Tillæg A, Sp. 2153 ff.).

Sagen sattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Mf. Christensen): Man kunde synes, det var i en heldig Stund, under heldige Auspicer, at det høje Ting gaar til Behandling af det foreliggende Lovforslag. Fra den høje Regerings Chef have vi jo for nylig her hørt udtale et Løfte om, at Provisorer skulle, vi ikke have mere af her, i alt Fald ikke saa længe dette Ministerium sidder. Vel nærmest som Følge deraf have vi her nede i Rigsdagen forelagt et Lovforslag tilsigtende, at indføre samme Statsforfatning her i Landet, som vi havde før 1885. Vi have for nylig i et mere privatretligt Forhold set forelagt i Landstinget et Lovforslag, der sigter til at bekæmpe det saakaldte Voldsvæsen, tilsigter altsaa at sikre fredelige Borgere mod Overfald af Vøller, og vi se nu her i Tinget forelagt et Lovforslag, som har en ligesaa fredelig Tendens, idet det særlig tilsigter at sikre fredelige Borgere mod Overgreb fra Dommernes og Politiets Side. Jeg vil haabe, at dette tilhneladende gunstige Tidspunkt maa komme til at udøve en heldbringende Virkning for Lovforslagets senere Skæbne, og det er Forslagsstillernes sikre Haab, at der ud af dette Lovforslag maa komme en Lov, som vil virke heldbringende for vort Samfund. Saaledes som Retsforholdene ere i Øjeblikket behøver jeg jo ikke at gaa ind paa alle de Misligheder, som ville være hvert enkelt Medlem her i Salen saavel som den høje Regering, ja, snart hvert eneste Menneske her i Landet, bekendte, idet det snart er slaaet fast, at det ikke er faste Lovregler, men meget mere et Støn, hvorefter Dommerne og Politiet handle, et Støn, som ikke begrundes, eller som det er umuligt fra Vægfolks Side at se, hvorledes det begrundes. Naar dette har været nogen Tid, faar det for Vægfolk let Bræg af, at der hersker ren og stærk Vilkaarlighed; og naar Vilkaarlighed bliver raadende i Sager angaaende Folkets Velfærd, saa vil det medføre en Tilstand, der er utaaelig

i et Samfund. Det vil være utilbørligt at lovgive paa det privatretlige Omraade, og lade hele det store Spørgsmaal om den privatretlige Sikkerhed ude af Betragtning. Det vilde være ulogisk at virke hen til at beskytte den private Mand mod Overfald af Vøller, medens man lader ham helt retløs overfor enhver Person, der er iført en Politis eller Dommersuniform, og saaledes er ifklædt den Myndighed, som Staten har lagt i saadannes Haand. Vi maa fordre for Samfundet, at Embedsmændene have deres Retligheder og Pligter, men den civile Borger maa ogsaa have sine Retligheder og Pligter, hvis Begrænsning han maa kende, og vide, hvor langt han kan gaa, og hvad han har at bøj sig for. Det er det, vi have tilstøttet med dette Lovforslag, som dels giver bestemte Regler for, i hvilke Tilfælde en Mand kan anholdes og i hvilke Tilfælde han kan belægges med Baretægtsrrest, det vil altsaa sige arresteres før Domsaffigelse, og i hvilke Tilfælde Politibedsænd og Dommere blive ansvarlige og strafflydige, naar de bryde Loven, altsaa komme den privates Ret for nær. Vi savne i vor tidligere Lovgivning bestemte Regler paa dette Punkt. Vi have vel i Politiloven for Njøbenhavn af 11te Februar 1863 Regler for, naar de ved Politiet ansatte kunne anholde Foll, men man ser, at disse Regler blive overstrødne, og at de blive benyttede saaledes, at det i Virkeligheden, ikke bliver Regler, der gaas efter, men et Støn, det vil sige, at Anhøldelse fra kun at ske i et bestemt begrænset Antal Tilfælde er udvidet til, at kunne ske i næsten alle mulige Tilfælde. Vi have med Hensyn til Baretægtsfængsel omtrent kun een Indskrænkning, den som findes i Grundlovens § 80, at ingen kan underkastes Baretægtsfængsel for en Forseelse, der kun kan medføre Straf af simpelt Fængsel eller Bøder. Det ser jo godt nok ud paa Papiret og har været vel ment den Gang Grundlovens Givere skrev det i Grundloven; men saa kom Straffeloven af 1866 med de bekendte vide Strafferammer, som gjorde Nyttens af Reglen i Grundloven ganske illusorisk. Det er kun meget faa og ganske undtagelsesvise Tilfælde, hvor en Forbrydelse eller Forseelse kun er belagt med Straf af simpelt Fængsel eller Bøder, som Regel nævnes Fængsel eller Bøder, og saa snart